Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 2025, sp. zn. 8 Tdo 854/2025, ECLI:CZ:NS:2025:8.TDO.854.2025.2

Číslo: 44/2026

Právní věta:

I. Pro naplnění znaků trestného činu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku formou úplatného návodu vůči svědkovi za účelem spáchání trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 tr. zákoníku je třeba, aby takové jednání směřovalo k výpovědi svědka o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, k čemuž se musí vztahovat též úmyslné zavinění pachatele (podplácejícího návodce). Nestačilo by, pokud by se křivá výpověď měla týkat jen okolnosti malicherné, a tedy nerozhodné pro posouzení věci. Totéž platí i v případě úplatného návodu vůči znalci (§ 346 odst. 2 tr. zákoníku) nebo tlumočníkovi (§ 347 odst. 1 tr. zákoníku).

II. Stejnou skutkovou okolnost zakládající znak prospěchu nelze zohlednit jako znak základní skutkové podstaty podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku a současně i znak kvalifikované skutkové podstaty podle § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.10.2025

Spisová značka: 8 Tdo 854/2025

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Maření spravedlnosti, Prospěch

Předpisy: § 347a odst. 2 tr. zákoníku
§ 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného M. R. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 29. 4. 2025, sp. zn. 13 To 6/2025, rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. 2 T 176/2024, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a to zejména rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 28. 5. 2025, sp. zn. 15 T 6/2025, ve výroku o souhrnném trestu odnětí svobody ve výměře pěti let a tří měsíců, pro jehož výkon byl obviněný M. R. zařazen do věznice s ostrahou, a Okresnímu soudu ve Svitavách přikázal, aby věc v

potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.
Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu ve Svitavách ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. 2 T 176/2024, byl obviněný M. R. uznán vinným přečinem maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, kterého se (zkráceně) dopustil tím, že v přesně nezjištěné době v listopadu 2023 v XY a ve XY, nejméně ve dvou případech požadoval po E. G., aby šel jako svědek k soudu a řekl tam, že „od pana R. ví, že mu H. řekl, že je to všechno podvod na jeho osobu“, za což mu nabízel finanční odměnu ve výši 10.000 Kč a bezplatné ubytování v ubytovně XY, kde se E. G. předtím ubytoval, přičemž svoji výpověď měl E. G. osobně učinit ve prospěch stíhaného M. R. u hlavního líčení konaného dne 23. 1. 2024 u Okresního soudu ve Svitavách, pod sp. zn. 3 T 32/2023, v rámci kterého byl M. R. obžalován ze spáchání zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 2, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku, E. G. si však byl vědom, že by u soudu lhal, protože mu R. nikdy nic takového neřekl, a proto dne 22. 1. 2024 kontaktoval obviněného s tím, že k soudu nepůjde, a k hlavnímu líčení konanému dne 23. 1. 2024 se skutečně nedostavil, načež obviněný požadoval po E. G. úhradu za ubytování a vyčíslil mu za něj dluh ve výši 48.000 Kč.

2. Za tento přečin a za sbíhající se zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 2, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku z rozsudku Okresního soudu ve Svitavách ze dne 23. 1. 2024, sp. zn. 3 T 32/2023, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 4. 9. 2024, sp. zn. 14 To 93/2024, mu byl uložen podle § 209 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku souhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání čtyř roků a tří měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 4. 9. 2024, sp. zn. 14 To 93/2024, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok o trestu obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

3. Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích usnesením ze dne 29. 4. 2025, sp. zn. 13 To 6/2025, odvolání obviněného podané proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

4. Tento rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. 2 T 176/2024, ve znění citovaného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 29. 4. 2025, sp. zn. 13 To 6/2025, byl ve výroku o trestu zrušen podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku v rámci uloženého souhrnného trestu rozsudkem Okresního soudu ve Svitavách ze dne 28. 5. 2025, sp. zn. 15 T 6/2025, kterým byl obviněný podle § 209 odst. 4 tr. zákoníku odsouzen za zločin podvodu, a jenž nabyl právní moci ve výroku o vině a trestu dne 2. 6. 2025.

II.
Dovolání obviněného

5. Proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 29. 4. 2025, sp. zn. 13 To 6/2025, podal obviněný prostřednictvím obhájce s odkazem na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. dovolání, jímž vytýkal extrémní nedostatky v provedeném dokazování, jeho neúplnost v důsledku neprovedení jím navrhovaných podstatných důkazů, a nesprávnost právního posouzení, pro které není v přezkoumávaných rozhodnutích dostatečné zdůvodnění znaků použité právní kvalifikace, jíž se soudy dostatečně nevěnovaly a všechny podstatné závěry o ní v rozhodnutí absentují.

6. Za nedostatky v dokazování obviněný považoval, že jeho vina byla postavena výlučně na výpovědi

svědka E. G. údajně podporované svědkyní L. P., což je ničím nepodložené a nepřezkoumatelné tvrzení. Uvedená shoda se týká jen požadavku obviněného, aby šli na soud, svědkyně však nepotvrdila, že by obviněný po ní nebo E. G. chtěl, aby před soudem lhali, neboť požadoval, aby u soudu vypověděla pouze to, co je pravda a co ví o panu H. V souladu s obhajobou obviněného potvrdila pravdivost obsahu písemného vyjádření ze dne 16. 10. 2023, a že nechtěl, aby v něm bylo něco uvedeno lživě. Tvrzená skutečnost, že požadoval po E. G., aby v jeho prospěch vypověděl, že „od pana R. ví, že mu H. řekl, že je to všechno podvod na jeho osobu“, nebyla výsledky dokazování potvrzena.

7. Není možné jeho vinu opírat o shodnost výpovědi E. G. s komunikací obviněného a L. P., protože z té nic podstatného nevyplývá, protože se z ní podává, že obviněný po E. G. chtěl, aby k soudu šel a řekl po pravdě, co mu H. všechno provedl. Bylo nesprávné, že soudy své závěry opřely jen o výpověď E. G., který byl na obviněného naštvaný, a k podání trestního oznámení ho pobídl příslušník policie.

8. Nevěrohodnost E. G. obviněný spatřoval v tom, že popírá svou drogovou závislost a že jeho výpověď nekoresponduje s výpovědí O. E. ani L. P. Nesoulad v jeho výpovědi se týká i doby, kdy se nastěhoval na ubytovnu XY, neboť ta neodpovídá částce dlužného nájemného, protože od listopadu do ledna v taxe 12.000 Kč za měsíc nemohl požadavek na úhradu nájemného činit 48.000 Kč. Z těchto důvodů podle obviněného nebylo prokázáno, že by měl E. G. za nepravdivou výpověď obdržet úplatu či jiný prospěch, protože závěr o nabídce bezplatného ubytování výměnou za křivou výpověď nemá logickou návaznost na skutečně objasněné okolnosti, když i oba jmenovaní potvrdili, že byli domluveni na úplatě za ubytování. Částku 10.000 Kč nabízenou E. G. obviněný připustil, avšak v kontextu toho, jak zmiňoval v písemné komunikaci, šlo o náhradu škody za věci odcizené bratrem obviněného, jenž bydlel s E. G. a jeho partnerkou na ubytovně a okradl je.

9. Podstatným pochybením podle obviněného bylo odmítnutí jím navržených výslechů T. B., V. L. a O. R., a listinných důkazů týkajících se věci vedené u Okresního soudu ve Svitavách pod sp. zn. 3 T 32/2023, konkrétně jeho vyjádření k obžalobě ze dne 24. 7. 2023 a protokolu o hlavním líčení ze dne 19. 9. 2023. Vysvětlení odmítnutí odvolacím soudem v bodech 21. a 22. usnesení označil za paušální, a proto za nedostatečné, když soudům vysvětlil, že důvodem požadavku na provedení listinných důkazů bylo prokázání toho, že E. G. navrhoval jako svědka již ve vyjádření k obžalobě v červenci roku 2023, a tento návrh zopakoval v hlavním líčení dne 19. 9. 2023, tedy před tím, než se měl v listopadu (viz skutková zjištění) domlouvat s E. G. na křivé výpovědi, což svědčí o tom, že jde o důkazy podstatné, a soud je nemohl jako nadbytečné odmítnout. Svědectví T. B. a V. L. by mohlo ozřejmit, jaká byla domluva se svědkem E. G. a L. P. ohledně ubytování na ubytovně XY a placení nájmu, což mělo význam pro závěr o existenci prospěchu jako znaku skutkové podstaty přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku. Soud se nemohl v dané věci obejít bez výslechu O. R., jenž se měl vyjádřit k tomu, o čem se se svědkem bavil, zda ví něco o panu H. a co po E. G. obviněný chtěl, což jsou pro závěr o vině stěžejní skutečnosti. Všichni navržení svědci by se navíc mohli vyjádřit k osobě svědka E. G. a k jeho věrohodnosti. Protože navržené důkazy byly rozhodné pro objasnění viny obviněného, nebylo možné na jejich provedení rezignovat povšechným konstatováním o jejich nadbytečnosti, v čemž spatřoval porušení zásady presumpce neviny, ze které plyne pravidlo *in dubio pro reo*.

10. Obviněný s odkazem na důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. vytýkal vady v právním posouzení věci z důvodu absence vysvětlení jednotlivých znaků přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, protože se podle obsahu obou přezkoumávaných rozhodnutí soudy vůbec nezabývaly subjektivní stránkou a není patrné, z čeho dovodily jeho úmysl, a v jaké formě, takové úvahy zcela chybí. Nebyly zjištěny řádně ani znaky objektivní stránky, a ani z odůvodnění usnesení odvolacího soudu není zřejmé, jakým jednáním měl obviněný naplnit znak prospěchu, když tento ani nebyl v řízení prokázán.

11. Z těchto důvodů obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 29. 4. 2025, sp. zn. 13 To 6/2025, a eventuálně též vadné řízení mu předcházející, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. vrátil věc k novému projednání a rozhodnutí.

III.
Vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství

12. Státní zástupce působící u Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání nepřisvědčil výhradám obviněného o nevěrohodnosti svědka E. G., protože takto vznesené námitky nepřekročily rámec běžné polemiky s rozsahem provedeného dokazování a způsobem jeho hodnocení soudy nižších stupňů, v němž vytýkané nedostatky neshledal. Ačkoli se obviněný pokusil konstruovat tzv. extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními a obsahem dokazování, jak to předpokládá první varianta dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jde spíše o nesouhlas s množstvím a povahou usvědčujících důkazů. Nejde o rozpor, který by odůvodňoval výjimečný zásah Nejvyššího soudu do skutkových zjištění. Soud prvního stupně si byl vědom stěžejní role svědka E. G., a proto se kriticky zabýval jeho věrohodností s tím, že i když je uživatelem omamných a psychotropních látek, jeho věrohodnost to nevylučuje. Státní zástupce poukázal na to, že některé části výpovědi E. G., především ohledně nabídky bezplatného ubytování a finančních prostředků, byly konsistentní s výpověďmi svědků L. P. a O. E.

13. Nedostatky státní zástupce neshledal ani u námitky proti nevyhovění návrhům na doplnění dokazování. Soudy podle něj dostály své povinnosti jejich zamítnutí řádně odůvodnit a vysvětlit, v čem spočívala nadbytečnost požadovaného doplnění (viz bod 8. rozsudku a bod 22. usnesení).

14. Z důvodů obecného stručného tvrzení obviněného o nedostatcích v použité právní kvalifikaci státní zástupce neshledal naplněným ani důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., a to přesto, že připustil, že odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně postrádá podrobnější rozbor objektivní i subjektivní stránky přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, protože v bodě 9. je uvedeno jen stručné konstatování, které nelze považovat za dostatečné z hlediska požadavků na přesvědčivost a úplnost odůvodnění soudního rozhodnutí. Zdůraznil však, že obviněný uplatnil stejné námitky, které uváděl již v rámci odvolání, které však nejsou dostatečně konkrétní, aby z nich bylo možno dovodit veškeré zamýšlené výhrady. Stručnost odůvodnění soudu prvního stupně tak podle něj sama o sobě nevede k závěru o nezákonnosti rozhodnutí, protože byla odvolacím soudem odstraněna v bodě 24. jeho usnesení.

15. K tomu státní zástupce sám doplnil, že obviněný nabídl svědku G. bezplatné ubytování a částku 10.000 Kč výměnou za to, že podá nepravdivou výpověď, tedy křivé svědectví, kdy tyto benefity iniciované z pozice obviněného představovaly prospěch jinému, a to v podobě nabídky určené jmenovanému svědkovi. Jestliže obviněný zpochybňoval poskytnutí uvedených benefitů, vytýkal jen skutková zjištění, čímž se ocitl mimo dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Odvolací soud se v bodě 20. usnesení zabýval jak redukcí dluhu za ubytování a jeho délkou, tak i původem finančních prostředků ve výši 10.000 Kč, přičemž výslovně konstatoval, že tyto prostředky nepředstavují kompenzaci za újmu způsobenou bratrovi. Shledal naplněnou i zvlášť přitěžující okolnost podle § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, protože šlo o prospěch obviněného vázaný na ovlivnění trestního řízení vedeného proti němu v souvislosti s jím spáchaným podvodem, neboť prospěchem je zde jakýkoli majetkový či jiný výhodný stav, který pachatel nebo jiná osoba získá v důsledku trestného činu. Podle něj byl v posuzovaném případě prospěch zjevně spojen s úmyslem obviněného ovlivnit výsledek trestního řízení vedeného proti němu, a tím dosáhnout příznivějšího rozhodnutí, neboť se s ohledem na důkazní situaci obviněný snažil zpochybnit existenci podvodného schématu, které mu bylo kladeno za vinu, což představuje významný osobní prospěch, neboť jeho cílem bylo vyhnout se trestní odpovědnosti a negativním důsledkům odsuzujícího rozsudku.

16. Pochybnosti u státního zástupce nevzbuzuje ani subjektivní stránka, protože podle okolností popsaných ve skutkové větě lze dovodit úmysl přímý podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, který vyplývá z povahy nabídky, z časového zařazení, z účelu jednání, jakož i z reakce na neúspěch. Protože se svědek E. G. odmítl dostavit k soudu a učinit nepravdivé tvrzení o informaci od R. týkající se smyšleného komplotu, obviněný reagoval odvetným krokem v podobě úhrady ubytování. Podle názoru státního zástupce lze tudíž úmysl dovodit nejen z přímých projevů vůle, ale i z objektivních okolností případu.

17. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Vyslovil přitom souhlas s rozhodnutím o dovolání v neveřejném zasedání jak za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř., tak za podmínek § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.

18. Obviněný, jemuž bylo toto vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství zasláno, se k němu do dne konání neveřejného zasedání nevyjádřil.

IV.
Přípustnost dovolání

19. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

V.
Obecně k dovolání

20. Dovolání je mimořádným opravným prostředkem s přesně zákonem stanovenými formálními podmínkami, za nichž ho lze uplatnit (§ 265a odst. 1 tr. ř.). Každý označený důvod musí být skutečně obsahově tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou dovolatelem spatřovány v přezkoumávaném rozhodnutí. Pro naplnění deklarovaných dovolacích důvodů tudíž nepostačuje pouhý formální poukaz na příslušné ustanovení (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. II. ÚS 279/03), ale je třeba uvést konkrétní výhrady, které označený dovolací důvod vyjadřují, protože dovolání lze podat pouze z důvodů konkrétně vyjmenovaných v § 265b tr. ř. Jejich vymezení v tomto ustanovení je taxativní, přičemž některé z těchto důvodů jsou určeny k nápravě vad napadeného rozhodnutí, jiné k odstranění vad řízení, které tomuto rozhodnutí předcházelo, popřípadě obou těchto druhů vad. Proto Nejvyšší soud nejprve posuzuje, zda argumenty obviněného dopadají na jím označené dovolací důvody, a pouze tehdy může po věcné stránce dovolání přezkoumat. Jen faktická existence některého z důvodů uvedených v § 265b odst. 1, 2 tr. ř. je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (§ 265i odst. 3 tr. ř.).

21. Napadená rozhodnutí a řízení jim předcházející Nejvyšší soud může přezkoumat jen na podkladě dovolání uplatněného z důvodů vymezených v ustanovení § 265b odst. 1, 2 tr. ř.

22. Obviněný dovolání opřel o důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, když rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Tento důvod je dán třemi alternativami procesních vad a vždy je třeba, aby v jejich důsledku byla vytýkána skutková zjištění, která mají určující význam pro naplnění znaků trestného činu, jenž je na nich založen. V první alternativě se musí jednat o zjevný, tedy zásadní nebo podstatný, nikoliv jen bezvýznamný rozpor s obsahem provedených důkazů. V druhé

alternativě musejí být výhrady založeny na tom, že důkazy, o které se soudy opřely, jsou nepoužitelné, tedy trpí takovými procesními vadami, které fakticky způsobují, že soudy o ně své rozhodnutí neměly opírat. Třetí alternativa dopadá na situace obdobné tzv. opomenutým důkazům s tím, že zde jde zásadně o nedůvodnost neprovedení navržených důkazů, rozhodné však je, že musí jít o podstatný důkaz, tedy nikoliv jakýkoliv bez ohledu na jeho význam, ale takový, který má rozhodný (podstatný) dopad na dokazování. Přitom postačí, když je naplněna alespoň jedna z těchto tří alternativ. Prostřednictvím tohoto důvodu nelze napadat jakoukoliv skutkovou okolnost, s níž se obviněný neztotožnil, ale jen takovou, která je rozhodná pro naplnění některého ze znaků skutkové podstaty posuzovaného trestného činu. Uvedenou podmínku proto nemůže splnit tvrzení existence vad týkajících se skutkových zjištění jiných, byť také významných pro rozhodnutí ve věci, která pro naplnění znaků trestného činu určující nejsou (srov. rozhodnutí č. 19/2023 Sb. rozh. tr., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. 8 Tdo 1377/2021, ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. 8 Tdo 32/2022, aj.).

23. Důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. slouží k nápravě právních vad, když rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Uvedený důvod je určen k přezkoumání správnosti použité právní kvalifikace nebo jiné vady spočívající v porušení hmotněprávních norem. Na základě tohoto důvodu soud posuzuje, zda jsou učiněná skutková zjištění v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Pomocí něj lze v dovolání vytýkat výlučně vady právní, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

24. Pro posouzení správnosti právních otázek ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu je zásadně rozhodný skutkový stav zjištěný soudy prvního, příp. druhého stupně, přičemž Nejvyšší soud jej nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak ani v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2003, sp. zn. IV. ÚS 564/02, či usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. III. ÚS 282/03, aj.).

25. Vedle těchto zákonem vymezených pravidel je Nejvyšší soud povinen posuzovat, zda jsou v postupech soudů nižších stupňů dodrženy zásadní požadavky spravedlivého procesu (viz čl. 6 Úmluvy a čl. 36 a 38 Listiny), neboť rozhodování o mimořádném opravném prostředku se nemůže ocitnout mimo rámec ochrany základních práv jednotlivce a tato ústavně garantovaná práva musí být respektována (a chráněna) též v řízení o všech opravných prostředcích (k tomu viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2004, sp. zn. I. ÚS 125/04, ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 55/04, ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, stanovisko pléna ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14).

26. Podle obsahu posuzovaného dovolání obviněný vytýkal, že skutek uvedený ve výroku rozsudku soudu prvního stupně nebyl zjištěn správně, protože soud neprovedl rozhodné důkazy, které by objasnily podstatné skutečnosti určující pro závěr o jeho vině. Poukazoval na rozporné okolnosti uváděné svědky a nedostatečné objasnění všech znaků přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 písm. c), odst. 3 tr. zákoníku, především vytýkal, že se soudy vůbec nevypořádaly s tím, v čem shledaly naplnění znaků subjektivní i objektivní stránky. Nezjistily žádné skutečnosti ohledně chybějícího znaku prospěchu jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Uvedené výhrady svědčí o tom, že závěr o vině je založený na extrémním nesouladu právních závěrů s učiněnými skutkovými zjištěními.

27. Nejvyšší soud uvedené námitky považuje za splňující vymezená hlediska důvodů podle § 265b

odst. 1 písm. g), h) tr. ř., a i s ohledem na vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství o částečné důvodnosti dovolání dospěl k závěru, že nejsou dány důvody pro jeho odmítnutí podle § 265i odst. 1 tr. ř. Proto v souladu s § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné a přezkoumávaná rozhodnutí nemohou obstát.

VI.
Důvodnost dovolání

28. Výhrady obviněného směřují proti závěru soudů o naplnění všech znaků skutkové podstaty přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku z důvodu právních nedostatků, které podle něj vyplynuly mimo jiné i z toho, že se soudy jednotlivými znaky řádně nezabývaly, ve vztahu k jejich objasnění ani důsledně neprovedly všechny potřebné důkazy. S ohledem na takto uplatněné výtky, které Nejvyšší soud považuje za důvodné, je třeba nejprve v obecné rovině uvést, že přečinu podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí prospěch jinému nebo pro jiného za účelem spáchání trestného činu křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347). Podle odstavce 3 písm. a) § 347a tr. zákoníku takto pachatel jedná v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch.

29. Podle tzv. právní věty výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně se obviněný tohoto přečinu dopustil v alternativě, že sám nabídl prospěch jinému za účelem spáchání trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346 tr. zákoníku), v úmyslu získat pro sebe prospěch.

30. Jedním z důvodů, proč obviněný poukazuje na vadnost právního posouzení, je, že soudy neprovedly dokazování, které by dalo požadovaný podklad pro závěr o naplnění znaků posuzovaného trestného činu, protože jak bude uvedeno níže, se těmito skutečnostmi ani znaky nezabývaly. Nejvyšší soud výhradám obviněného přisvědčil. Z rozsudku soudu prvního stupně lze shledat, že tento soud toliko vyslechl obviněného, E. G., L. P. a O. E. (srov. body 2. až 5. rozsudku). I když provedl důkaz některými listinami ze spisu Okresního soudu ve Svitavách sp. zn. 3 T 32/2023 ve věci obviněného M. R., jen k nim konstatoval, že obviněný navrhoval výslech E. G. jako svědka, a že byl pravomocně odsouzen za zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 4 tr. zákoníku. Více se jeho obsahem nezabýval (viz bod 6. jeho rozsudku) kromě toho, že poukázal na komunikaci mezi obviněným a L. P., avšak z jejího obsahu rovněž nic nekonstatoval. V bodě 7. soud prvního stupně na základě těchto důkazů uvedl, že výpověď svědka E. G. je „konzistentní a je v souladu s dalšími provedenými důkazy, takže o ní nemá důvod pochybovat. Jeho výpověď je podporována svědeckou výpovědí L. P., která sice neví přesně, co obviněný konkrétně po E. G. požadoval, ale mělo se jednat kromě jím napsaného dopisu pro soud ještě o svědectví u soudu v jeho trestní věci. Oba tito svědci se shodují v tom, že za podepsaný dopis a svědectví jim obviněný poskytl bezúplatné ubytování na ubytovně, odkud se museli na jeho pokyn, v den hlavního líčení, když nesvědčili, odstěhovat“. Z těchto zjištění soud uzavřel, že „O vině obviněného nemá pochybnosti.“.

31. Nejvyšší soud se neztotožnil se závěry, že nejsou pochybnosti o vině obviněného, vůči čemuž neměl výhrady ani odvolací soud, neboť z výsledků provedeného dokazování takové okolnosti neplynou a nikterak je nevysvětluje ani lakonické sdělení o správnosti právní kvalifikace, o níž zejména vznikají vážné nejasnosti.

32. Uvedené nedostatky souvisejí s námitkou obviněného o neprovedení všech potřebných důkazů, kterou Nejvyšší soud shledal důvodnou, a to z důvodu tzv. opomenutých důkazů, protože soud nesplnil povinnosti, které je třeba v případě úplnosti provedeného dokazování respektovat [srov.

nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01 (N 26/32 SbNU 239), ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 802/02 (N 58/33 SbNU 89), ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 570/03 (N 91/33 SbNU 377), ze dne 8. 11. 2006, sp. zn. II. ÚS 262/04 (N 208/43 SbNU 323), ze dne 8. 12. 2009, sp. zn. I. ÚS 118/09 (N 254/55 SbNU 455) a mnoho dalších]. Soud prvního stupně v bodě 8. uvedl, že pokud obviněný požadoval výslech svědků T. B., V. L. a O. R. a vyjádření obviněného ze spisu sp. zn. 3 T 32/2023, bylo jejich provedení nadbytečné, protože by nevedlo k objasnění skutkového stavu věci. S tímto konstatováním, které je velmi obecné, však nelze souhlasit. Konkrétně návrhu na výslech O. R. a dvou listinných důkazů týkajících se trestní věci vedené u Okresního soudu ve Svitavách pod sp. zn. 3 T 32/2023, a to vyjádření k obžalobě ze dne 24. 7. 2023 a protokolu o hlavním líčení ze dne 19. 9. 2023, měl soud vyhovět, protože byly pro závěr o vině významné. Soudy se však bez ohledu na význam těchto důkazů pro objasnění rozhodných skutečností významných pro závěr o vině jen konstatovaly, že jsou nadbytečné, aniž by tento závěr vysvětlily (viz body 8. rozsudku a 21. usnesení). Obviněný přitom namítal, že provedením listinných důkazů mělo být prokázáno, že E. G. k nepravdivé výpovědi nenaváděl, když jeho výslech navrhl k obžalobě v červenci roku 2023.

33. S ohledem na výše uvedené a se zřetelem na požadovaný obsah křivé výpovědi, kterou měl E. G. přednést, kdy je obviněnému kladeno za vinu, že jej jako svědka naváděl, aby před soudem řekl, že „od pana R. ví, že mu H. řekl, že je to všechno podvod na jeho osobu“, Nejvyšší soud shledal důvodnou námitku obviněného, že bylo třeba O. R. jako svědka v nyní projednávané věci vyslechnout. Rovněž, pokud byl T. H. jedním z důležitých svědků ve věci vedené pod sp. zn. 3 T 32/2023 a křivé svědectví se jej mělo týkat, bylo nutné se na něj jako na svědka obrátit a požadovat od něj vyjádření k tomu, zda „panu R.“ něco sděloval, o čem spolu hovořili, a zda o tom E. G. něco říkal. Jestliže tak soudy neučinily a návrh obviněného zamítly, neobjasnily rozhodné skutečnosti významné pro závěr o vině obviněného. Uvedeným postupem založily vadu tzv. opomenutých důkazů, spočívajících v tom, že ve vlastních rozhodovacích důvodech o návrzích na provedení důkazů ve vztahu k jejich zamítnutí byla zmínka toliko okrajová a obecná, neodpovídající povaze a závažnosti věci [srov. např. již uvedené nálezy Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 262/04, sp. zn. I. ÚS 118/09 či ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. III. ÚS 3320/09 (N 60/56 SbNU 643), a další]. Takzvané opomenuté důkazy, tedy důkazy, o nichž v řízení nebylo soudem rozhodnuto, případně důkazy, jimiž se soud bez adekvátního odůvodnění nezabýval, téměř založily nejen nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí (srov. již uvedený nález Ústavního soudu ze dne 18. 3. 2010 sp. zn. III. ÚS 3320/09). Nedostatečně odůvodněným odmítnutím důkazu navrhovaného obviněným, případně důležitého svědka T. H. v této věci, soudy založily vadné prokázání všech rozhodných skutečností. Jde o situaci, kdy nebyly provedeny důkazy, kterými mohla být objasněna důležitá skutková okolnost mající význam pro právní závěry, a potvrzena či vyvrácena jeho obhajoba, a tedy bez důvodných pochybností zjištěn skutkový stav v dané věci a najisto postaven závěr, zda svým jednáním naplnil i subjektivní stránku stíhaného trestného činu. Uvedeným postupem bylo porušeno právo obviněného na spravedlivý proces [srov. nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2005, sp. zn. II. ÚS 418/03 (N 125/37 SbNU 573)].

34. Nejvyšší soud doplňuje, že bylo třeba se zabývat i obsahem toho, k čemu vlastně úplatný návod ke křivé výpovědi směřoval, protože není zřejmé, ohledně čeho byl svědek E. G. v rámci křivé výpovědi fakticky nabádán. Za tím účelem měl soud zkoumat obsah rozsudku Okresního soudu ve Svitavách ze dne 23. 1. 2024, sp. zn. 3 T 32/2023, což náležitě neučinil, když jen konstatoval, že čin M. R. byl posouzen jako podvod podle § 209 odst. 1, 2, 4 písm. d) tr. zákoníku, a nezvažoval, v čem spočíval (pod smyšlenou záminkou vylákal od T. E. částku 1.300.000 Kč, kterou mu předal, a obviněný vystavil směnku na tuto částku, jíž poškozenému nikdy neuhradil), protože jen z tohoto mohl posoudit význam křivého svědectví, o něž E. G. úplatně žádal. Podle toho měl rovněž zkoumat, jaký význam pro toto řízení mělo svědectví E. G. (pro něž se vede nyní projednávaná věc) „že od pana R. ví, že mu H. řekl, že je to všechno podvod na jeho osobu“. Jak však Nejvyšší soud ve věci sp. zn. 3 T 32/2023 zjistil, „pan R.“ jako aktér činu ani jako svědek v tomto řízení nevystupuje, neboť nebyl jako svědek vyslýchán.

35. Se zřetelem na okolnosti ve věci sp. zn. 3 T 32/2023, je v nyní posuzované věci zcela nelogické a zarážející, že soud nevyslechl jako svědka právě T. H., který vedle pana „R.“ měl být rovněž jednou osobou v návodu uváděného úplatného svědectví, když tento jako svědek (rozdíl od R.) v předmětné věci svědčil. Proto bylo nutné zvažovat, co měl T. H. říci panu R., za jakých okolností a v jakých souvislostech. Ze spisu sp. zn. 3 T 32/2023 (viz bod 49. jeho rozsudku) měl rovněž soud nyní rozhodující brát do úvahy, že předchozí soud E. G. nevyslechl proto, že šlo o osobu, která nebyla přítomna u žádné ze schůzek mezi obviněným a poškozeným.

36. Na všechny tyto skutečnosti plynoucí z věci sp. zn. 3 T 32/2023 měl zejména soud prvního stupně v nyní zkoumaném případě dokazování zaměřit a měl se jimi zabývat, a to jednak s ohledem na naplnění znaku „uvedení nepravdy o podstatné skutečnosti“, jak bude rozvedeno níže, i pro opodstatnění závěru, že byl naplněn znak prospěchu ve smyslu § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, který zůstal zcela neobjasněn (rovněž viz níže).

37. Jestliže obviněný namítal vadu neprovedení navrhovaných podstatných důkazů rovněž ve vztahu k zamítnutí důkazních návrhů na výslech T. B. a V. L., Nejvyšší soud jeho námitce nepřisvědčil, neboť na rozdíl od výše uvedených návrhů se jimi soudy zabývaly (viz body 8. rozsudku a 21. usnesení) a zejména odvolací soud vysvětlil, z jakých důvodů nepovažoval provedení výslechů uvedených osob za potřebné, když tyto nebyly přítomny u komunikace mezi obviněným a svědky, a vyjádření k tomu, jak probíhalo ubytování E. G. a L. P., nebylo pro projednávanou věc podstatné.

38. Kromě popsaných nedostatků při provádění dokazování Nejvyšší soud shledal i to, že soud prvního stupně sice v bodě 6. poukazoval na obsah komunikace (viz též výpověď svědka E. G.), avšak s její obsahovou stránkou se vůbec nevypořádal, a tedy neuvedl, čeho se týkala a co z ní vyplývalo, takže její obsah z rozsudku neplyne, a nelze z něj zjistit ani to, v jakém směru ji soud z hlediska učiněných skutkových zjištění zvažoval.

39. V posuzované věci, v níž soudy o vině obviněného neměly žádné pochybnosti, však k významu a smyslu úplatného svědectví, k němuž byl E. G. nabádán, žádné poznatky neučinily, a ty proto zjištěny nebyly. Tento nedostatek tudíž vede k závěru o absenci rozhodných skutečností významných pro závěr o naplnění objektivní stránky přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, tzn. v čem se obviněný snažil pro sebe či pro jiného získat majetkový prospěch, přičemž nepostačovalo jen teoreticky zmínit, jak se podává z vyjádření státního zástupce, že „podoba tohoto prospěchu byla zjevně imateriální, protože se obviněný zřejmě snažil dosáhnout určité výhody v předmětném trestním řízení“, neboť ani tato skutečnost nebyla ve skutkové větě výslovně vyjádřena ani doložena úvahami soudů. Soudy neuvedly, zda obviněný usiloval o dosažení zprošťujícího rozsudku namísto odsuzujícího, mírnějšího trestu nebo jiného lepšího výsledku při rozhodování soudu v posuzované trestní věci, anebo zcela jiného prospěchu, k němuž soud nic neuvedl, protože žádnou z těchto nabízejících se alternativ podle výsledků dokazování nezjistil, a tedy se jí ani nezabýval.

40. Nejvyšší soud na základě těchto nedostatků shledal, že soudy řádně nezjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř., protože neprovedly všechny důkazy, které by objasnily jednotlivé znaky skutkové podstaty přečinu, jenž je obviněnému kladen za vinu, a proto námitky obviněného podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jsou důvodné. Když Nejvyšší soud též shledal, že obviněný v souladu se zákonem podal dovolání i s odkazem na § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., protože závěry o použité právní kvalifikaci v rozsudku soudu prvního stupně zcela chybí, rovněž je považuje za důvodné.

41. Závěry o naplnění znaků použité právní kvalifikace téměř chybí, neboť z obsahu odůvodnění rozsudku se podává jen nedostatečné konstatování v bodě 10., že obviněný „svým jednáním po objektivní i subjektivní stránce naplnil všechny znaky zákonné skutkové podstaty přečinu maření

spravedlnosti podle § 347a odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku“, když v předchozích částech pouze uváděl skutečnosti týkající se skutkových okolností, které vyplynuly z dokazování. Rozsudek tudíž neobsahuje nezbytné úvahy o naplnění jednotlivých znaků posuzované skutkové podstaty, a to v její základní i kvalifikované podobě, a je z hlediska posouzení správnosti právního posouzení zcela nepřezkoumatelný.

42. Uvedené pochybení soudu prvního stupně se zčásti pokusil napravit odvolací soud v bodě 24. odůvodnění svého usnesení, avšak ani ten tento závažný nedostatek nezhojil, protože v úvahách týkajících se právního posouzení se omezil toliko na obecné vymezení pojmu „prospěch“ a povšechné konstatování, že „jednání obžalovaného, jak je popsáno ve skutkové větě, zjevně naplňuje všechny znaky zažalovaného přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, neboť obžalovaný nabídl svědku G. ubytování zdarma a finanční částku 10.000 Kč za to, že bude u soudu křivě svědčit a zároveň naplnil i kvalifikovanou skutkovou podstatu ustanovení § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, neboť nepravdivou výpovědí svědka G. měl v úmyslu získat prospěch pro sebe, konkrétně ovlivněním trestního řízení vedeného proti jeho osobě.“ Z uvedeného plyne, že se vyjádřil jen ke znaku prospěchu, a to pouze u základní skutkové podstaty v § 347a odst. 2 tr. zákoníku, protože vyhodnocoval to, co za nepravdivou výpověď měl získat E. G. Také odvolací soud tedy zcela pominul význam a smysl na něm požadovaného svědectví, a nezabýval se jeho dopadem na skutečnosti, pro které se trestní stíhání obviněného M. R. ve věci sp. zn. 3 T 32/2023 vedlo. Rovněž ponechal bez jakékoli úvahy nejenom to, zda nepravdivé podání má či nemá podstatný význam pro předpokládané rozhodnutí v uvedené trestní věci, ale současně se nezabýval ani tím, v jakém úmyslu obviněný jednal a v čem měl spočívat jeho prospěch, resp. k čemu tím, že E. G. naváděl ke křivé výpovědi, směřoval ve smyslu odstavce 3 písm. a) § 347a tr. zákoníku.

43. Vzhledem k tomu, že v rozsudku chybí úvahy týkající se právních závěrů a jde o trestný čin, jenž byl do trestního zákoníku zaveden novelizací provedenou zákonem č. 287/2018 Sb., s účinností od 1. 2. 2019, je třeba podrobně uvést, v čem spočívá jeho problematika, a jakým směrem bude nutné vést další dokazování a které skutečnosti týkající se právního posouzení bude třeba zvažovat.

44. Nejvyšší soud proto zdůrazňuje, že předmětem ochrany přečinu podle § 347a tr. zákoníku je zájem společnosti na řádném zjištění skutkového stavu v soudním řízení, v řízení před mezinárodním soudním orgánem nebo v trestním řízení (odst. 1 i 2), jakož i před dalšími orgány veřejné moci (odst. 2), jako podkladu pro spravedlivé a zákonné rozhodnutí. Do popředí vystupuje zájem na zamezení klamání soudu padělanými či pozměněnými důkazy, tedy na čistotě důkazního řízení a správného, spravedlivého a zákonného rozhodnutí nezatíženého vadami důkazního řízení. Postihuje se též jednání korupčního charakteru vůči osobám vystupujícím ve specifickém postavení v určitém řízení, a to vůči oznamovatelům trestné činnosti, svědkům, znalcům a tlumočníkům, resp. překladatelům, tj. osobám, které se mohou dopustit trestných činů podle § 345 až 347 tr. zákoníku (srov. JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, s. 908; ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, s. 1013). Sestává ze dvou samostatných skutkových podstat obsažených v odstavcích 1 a 2 § 347a tr. zákoníku, které mají společné okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby v odstavcích 3 až 5 § 347a tr. zákoníku, přičemž v prvním odstavci jsou zařazeny dvě různé alternativy trestných jednání. Každá z uvedených dvou skutkových podstat zahrnuje odlišné typy trestného jednání, které lze souhrnně (a to ve spojitosti požadavky mezinárodních úmluv) nazvat maření spravedlnosti (srov. ŘÍHA, J. in ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4360).

45. V této trestní věci je předmětem posouzení samostatná základní skutková podstata vyjádřená v odstavci 2, která je do jisté míry komplikovaná tím, že má povahu samostatně kriminalizovaného účastenství (návodu, pomoci, organizátorství) k trestným činům podle § 345 až 347 tr. zákoníku, a proto je zde objekt shodný jako u základní skutkové podstaty u těchto trestných činů, na něž ve své dikci odkazuje (§ 345, § 346, § 347 tr. zákoníku). Objektivní stránka spočívá v poskytnutí nabídnutí

nebo slíbení prospěchu, tedy v podplácení jiné osoby, za účelem toho, aby spáchala některý z uvedených trestných činů. Posuzovaná základní skutková podstata (§ 347a odst. 2 tr. zákoníku) má dva individuální objekty. Primárním je zájem na nepřípustnosti korupčního ovlivňování plnění povinností svědka atd., jakož i korupčního ovlivňování kohokoli jiného, aby křivě obvinil jiné nebo křivě vypovídal. Sekundárním je individuální objekt tohoto trestného činu, k jehož spáchání pachatel jiného navádí (srov. ŠČERBA, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 2835).

46. Základní skutková podstata je u § 347a odst. 2 tr. zákoníku dokonána již jen tím, že pachatel vůči jiné osobě korupčně jedná v úmyslu přesvědčit ji ke spáchání jednoho z vymezených trestných činů. Jelikož tato skutková podstata je sice de facto účastenstvím, de iure je samostatným trestným činem, zásada akcesority se zde v žádném směru neuplatní. Uvedený trestný čin chrání veřejný zájem na tom, aby „oznamovatelé", svědci, znalci a tlumočníci nebyli vystaveni nepřípustnému ovlivňování, konkrétně formou podplácení. Zde je vhodné zmínit, že konstrukce této základní skutkové podstaty se podobá objektivní stránce trestného činu podplácení podle § 332 tr. zákoníku, od nějž se liší ve dvou směrech – za prvé zákonodárce nepoužívá pojem „úplatek", ale prospěch, a za druhé účel jednání je pevně dán spácháním vymezeného trestného činu podplácenou osobou (ŠČERBA, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 2843). Posuzovaná skutková podstata podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku z tohoto důvodu vychází terminologicky z trestného činu podplacení podle § 332 tr. zákoníku, což přiznává i důvodová zpráva k uvedené novele, proto je třeba pojmy „poskytnutí, nabídnutí nebo slíbení" vykládat shodně. Prospěch může mít materiální i imateriální podobu, rozumí se jím jakákoliv neoprávněná výhoda, na kterou by osoba, které byla poskytnuta, nabídnuta nebo slíbena, neměla nárok (lze uvést, že „prospěch" je zde synonymem pro „úplatek" ve smyslu zákonné definice obsažené v § 334 odst. 1 tr. zákoníku). Z použití slov „za účelem" je nezbytné dovodit, že pachatel uplácející musí chtít, aby uplácená osoba spáchala některý z trestných činů křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení (§ 347), je zde tak vyžadován úmysl přímý. Pro vyvození trestní odpovědnosti uplácejícího však nemusí ke spáchání některého z těchto trestných činů (podle § 111 tr. zákoníku též přípravy, pokusu, organizátorství, návodu nebo pomoci k nim) vůbec dojít, tento trestný čin je dokonán již pouhým poskytnutím, nabídnutím či slíbením prospěchu. Je třeba podotknout, že tím je prolomena zásada akcesority účastenství, neboť tato skutková podstata postihuje osamostatněné účastenství bez ohledu na to, zda se hlavní pachatel (uplácená osoba) alespoň pokusí o spáchání některého z uvedených trestných činů. Smyslem této skutkové podstaty bylo právě prolomení zásady akcesority účastenství, aby byl napříště postihován i tzv. návod nezdařený, kdy se návodci nepodaří v naváděném vzbudit rozhodnutí spáchat zamýšlený trestný čin, a tzv. návod bezvýsledný, kdy návod sám o sobě úspěšný sice byl, nicméně rozhodnutý hlavní pachatel (naváděný) se dosud ani nepokusil o daný trestný čin (srov. MIČKAL, M., K trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství, 2019, č. 6, s. 31 a násl.).

47. Konkrétně k problematice související s posuzovanou věcí je třeba rovněž zmínit, že i když v § 347a odst. 2 tr. zákoníku není jako výslovný znak uveden „podstatný význam pro rozhodnutí", jako je tomu u základní skutkové podstaty podle odstavce 1 tohoto ustanovení, je nutné i zde uvedené hledisko „podstatného významu pro rozhodnutí" mít na paměti, a také pro úplatný návod ke křivému obvinění, křivé výpovědi a křivému znaleckému posudku ho požadovat, protože se nejeví proporční, aby na důkazní prostředek (odstavec 1) a hodnotovou povahu úplaty za křivá obvinění, výpovědi a znalecký posudek (odstavec 2) byla uplatňována jiná kritéria. I přes tuto formulační odlišnost je tudíž třeba uvedené parametry vykládat v zásadě shodně (srov. ŘÍHA, J. in ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4362). Mělo by být totiž také u tohoto trestného činu bráno na zřetel, že obě tyto skutkové podstaty (v odstavci 1 i 2) směřují k ochraně týchž zájmů, a obě by měly být při ochraně těchto zájmů stejně trestné, resp. by měly vystihovat stejné skutečnosti. Jestliže je tato podmínka uvedena výslovně v odstavci 1 (u něhož se zákonodárce zřejmě inspiroval u

§ 345 a § 346 tr. zákoníku) a v odstavci 2 vyjádřena není, je možné vycházet z toho, že uvedený zákonný požadavek je dán u trestných činů, na něž je v odstavci 2 § 347a tr. zákoníku výslovně odkazováno, což naopak není dáno u odstavce 1 (blíže viz ŘÍHA, J. in ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4376 až 4340). Důležité zde je, aby ani u jedné z těchto základních skutkových podstat nedošlo k přepínání trestní represe, protože je nezbytné mít na paměti, že jde o přípravné jednání bez ohledu na to, zda návodce svůj čin uskuteční, a podstatný význam má obsahová stránka křivého svědectví a jeho dopad na výsledek řízení, v němž se má uskutečnit.

48. Nejvyšší soud v posuzované věci shledal, že soudy obou stupňů tyto podmínky nebraly do úvahy, jak správně namítl obviněný v dovolání a ve vyjádření připustil i státní zástupce. Soudy konkrétní znaky u základní skutkové podstaty v uvedeném smyslu (resp. vůbec) nezkoumaly. Kromě jiného (subjektivní stránky a okolnosti podmiňující použití trestní sazby) se nezabývaly ani významem a smyslem korupčního požadavku pro řízení, jež se jím mělo ovlivnit. Pouze ve skutkovém zjištění konstatovaly, že obviněný E. G. nabízel ve dvou případech finanční odměnu 10.000 Kč a bezplatné ubytování za to, aby v jeho trestní věci, v níž byl obviněn pro zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 2, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku, vedené Okresním soudem ve Svitavách pod sp. zn. 3 T 32/2023, jako svědek při hlavním líčení dne 23. 1. 2024 nepravdivě uvedl, že „od pana R. ví, že mu H. řekl, že je to všechno podvod na jeho osobu“.

49. Při zjištěné absenci jakýchkoliv právních úvah soudu prvního stupně a z velké části i odvolacího soudu, Nejvyšší soud pro vysvětlení uvádí, že z hlediska právních závěrů, které plynou z lakonického konstatování o právní kvalifikaci v bodě 9. soudu prvního stupně, jde u posuzovaného přečinu podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku o alternativu spočívající v tom, že obviněný za úplatu (prospěch) požadoval po svědkovi, aby nepravdivě před soudem v jeho trestní věci vypovídal, tedy že nabídl úplatek za křivou výpověď ve smyslu § 346 odst. 2 tr. zákoníku.

50. Skutková podstata trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku v případě svědka v řízení před soudem spočívá v tom, že uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí. Objektem je zde zájem na správném zjištění skutkového stavu jako základu zákonného rozhodnutí v řízení před soudy, z čehož vyplývá zákonný požadavek, aby šlo o okolnost, která má „podstatný význam pro rozhodnutí“. Takovou okolností je skutečnost, kterou soud bere s ohledem na její povahu a důležitost v úvahu při řešení dílčí otázky či celé věci, o které má rozhodnout. Nemusí se však jednat o okolnost mající „rozhodující“ význam, neboť vzhledem k dikci postačí jen „podstatný“ význam. Zda jde o takovou okolnost, je vždy nutno posuzovat ve vztahu ke konkrétnímu případu. Zpravidla půjde o skutečnost, kterou orgán uvedený v tomto ustanovení musí vzít v úvahu při řešení otázky, o níž má rozhodovat (např. v trestním řízení půjde o všechny okolnosti, které mohou ovlivnit rozhodnutí o vině nebo trestu, o uložení ochranného léčení nebo o nároku poškozeného). Není však relevantní, zda okolnost byla nebo nebyla v řízení před uvedenými orgány veřejné moci a při jejich rozhodování skutečně vzata v úvahu (srov. ŘÍHA, J. in ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4339 až 4340). Lze dospět k závěru, že nepravdivou výpovědí o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, je výpověď, ke které v době, v níž byla učiněna, jsou orgány činné v trestním řízení nuceny přihlížet, a která může vést k jinému rozhodnutí těchto orgánů o průběhu trestního řízení, jeho výsledku nebo může znemožnit zjištění skutkového stavu věci.

51. Nutné je zde zdůraznit, jak již bylo výše v obecné rovině naznačeno, že pro posouzení toho, zda lze popsané jednání obviněného považovat za trestné ve smyslu přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, je třeba vycházet z toho, zda by nabídnutí prospěchu za křivou výpověď vedlo k naplnění znaků trestného činu podle § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Proto bylo nezbytné zjistit, zda byl naplněn znak „uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí“, a tedy posuzovat obsah křivé výpovědi k prokazovaným skutečnostem ve věci, k níž

tento návod směřoval, jaký byl jeho význam a dopad na zvažované rozhodnutí. Je nutné posoudit obsahovou náplň takového nepravdivého sdělení a jeho smysl pro prokazované skutečnosti, na které jím bylo mířeno. Nepostačí jen samotný úplatný návod, tedy že byl nabídnut úplatek, ale z těchto důvodů je třeba posuzovat, i v čem návod spočívá. Nelze ponechat bez povšimnutí obsahovou stránku návodu a je třeba zkoumat, o čem má svědek křivě vypovídat, a jaký význam má obsah křivého svědectví pro onu trestní věc a jak se tím má ovlivnit postavení návodce v tomto řízení. Proto se soud dříve, než dojde k závěru o tom, zda byly naplněny znaky trestného činu podle § 347a odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, musí s těmito otázkami vypořádat, v daném případě podle hledisek vyžadovaných u trestného činu podle § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.

52. Uvedené svědčí o tom, že se soud musí zabývat nikoliv jen naplněním znaků uvedených v § 347a odst. 2 tr. zákoníku, ale podle povahy úplatného jednání i naplněním znaků některého z trestných činů v něm vyjmenovaných, v posuzované věci v alternativě trestného činu křivé výpovědi ve smyslu § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Nemůže jít jen o nerozhodnou či malichernou skutečnost, která nemá žádný či podstatný vliv na rozhodnutí. Takové posouzení vychází z hodnocení a závěrů, jež musí soudy s ohledem na obsah křivého svědectví posoudit a vyhodnotit.

53. Soudy obou stupňů se náležitě nevěnovaly ani subjektivní stránce. Posuzovaná rozhodnutí k tomuto znaku neobsahují žádná zjištění ani úvahy obou soudů, jež zcela absentují, jak důvodně namítal obviněný. Nejvyšší soud, jak již výše naznačil, doplňuje, že základní skutková podstata podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku je úmyslným trestným činem a že zde zákonodárce stanovil zvláštní subjektivní znak v podobě účelu, konkrétně pachatel musí jednat za účelem spáchání trestného činu křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346) nebo křivého tlumočení, a to pochopitelně jinou osobou. V tom také tkví podstata tohoto trestného činu, který má postihovat vybrané formy návodu, včetně návodu nezdařeného, bezvýsledného, nadbytečného, směřujícího k uvedeným trestným činům, jejichž spáchání jinou osobou je vlastně důvodem, motivem a zároveň cílem pachatele tohoto korupčního jednání. Proto lze dovodit, že pachatel ve vztahu k těmto trestným činům jedná finálně, cíleně, tedy s přímým úmyslem, ony jsou jediným důvodem, proč se na jinou osobu obracel (srov. ŘÍHA, J. in ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4383). Jestliže k subjektivní stránce posuzovaného přečinu v rozhodnutí obou soudů není žádná argumentace, jde i z tohoto důvodu o nepřezkoumatelná rozhodnutí, a proto nemohou obstát.

54. Nejvyšší soud kromě uvedených výhrad týkajících se nedostatků v naplnění znaků základní skutkové podstaty přečinu podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku shledal podle popisu učiněných skutkových zjištění, že soudy plně opomenuly zjistit a objasnit okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku spočívající v tom, že obviněný uvedený čin „spáchal v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch“. I když se odvolací soud znakem prospěchu v obecné rovině zabýval (viz bod 24. jeho usnesení), své úvahy nerozvedl k této zvlášť přitěžující okolnosti, ani nezjistil, že pro závěr o ní není v učiněných skutkových zjištěních, ale ani v popisu skutku ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, náležitý podklad.

55. Podle popisu skutku obviněný „…svoji výpověď měl E. G. osobně učinit ve prospěch stíhaného M. R. u hlavního líčení konaného dne 23. 1. 2024 u Okresního soudu ve Svitavách, pod sp. zn. 3 T 32/2023, v rámci kterého byl M. R. obžalován ze spáchání zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 4 písm. d) tr. zákoníku, E. G. si však byl vědom, že by u soudu lhal, protože mu R. nikdy nic takového neřekl, a proto dne 22. 1. 2024 kontaktoval obviněného s tím, že k soudu nepůjde, a k hlavnímu líčení konanému dne 23. 1. 2024 se skutečně nedostavil, načež obviněný požadoval po E. G. úhradu za ubytování a vyčíslil mu za něj dluh ve výši 48.000 Kč“. Žádná skutečnost v tomto skutkovém zjištění nesvědčí o tom, v čem spočíval prospěch, k němuž obviněný výše popsaným způsobem jednal (skutková věta hovoří jen obecně o „prospěchu stíhaného M. R.“). Nutné je zdůraznit, že jde o znak kvalifikované skutkové podstaty, a proto okolnosti, jimiž je naplněn, musí být konkrétně uvedeny ve

skutkové větě. Nepostačí je pouze s ohledem na ostatní okolnosti domýšlet nebo o nich pouze uvažovat, ale musejí být podloženy provedeným dokazováním a soud je povinen se s nimi v odůvodnění rozhodnutí vypořádat. To se v této trestní věci nestalo.

56. Nejvyšší soud v této souvislosti připomíná, že takové úvahy státního zástupce, které uvedl ve svém vyjádření k dovolání, v podstatě bez opory v přezkoumávaných rozhodnutích, a to konkrétně, že okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby „byla naplněna existencí prospěchu obviněného vedeného proti němu v souvislosti s jím spáchaným podvodem… v daném případě byl prospěch zjevně spojen s úmyslem obviněného ovlivnit výsledek trestního řízení vedeného proti němu a tím dosáhnout příznivějšího rozhodnutí, a to s ohledem na důkazní situaci, kdy se snažil zpochybnit existenci podvodného schématu, které mu je kladeno za vinu“, nemohou chybějící části výroku i odůvodnění obou napadených rozhodnutí nahradit.

57. Prospěchem se zde rozumí výhoda, která může mít materiální i imateriální povahu, tedy jakákoli výhoda, na kterou nemá pachatel nebo jiná zvýhodněná osoba právo (přiměřeně např. srov. rozhodnutí č. 25/1975 nebo č. 21/2002-III. Sb. rozh. tr.). Podstatným problémem je to, že u tohoto kvalifikačního znaku není stanovena žádná jeho kvantifikace, jako je tomu např. u odstavce 4 písm. c) nebo odstavce 5 písm. a) posuzovaného ustanovení, protože zákonodárce je nestanovil, a tedy mohlo by jít teoreticky v případě majetkového prospěchu o prospěch od 1 Kč do 999.999 Kč. Imateriální prospěch může spočívat např. v protislužbě (ať legální – provedení dovolených prací, nebo nelegální – např. dodání drog apod.). Typické pro daný druh trestné činnosti bude prospěch v podobě dosažení příznivějšího výsledku řízení, jehož se týká jednání podle odstavce 1 nebo 2, než jakého by bylo dosaženo nebýt takového jednání. Může jít např. o snahu o dosažení zprošťujícího rozsudku namísto odsuzujícího, o dosažení mírnějšího trestu nebo jiného lepšího výsledku při rozhodování soudu v trestní věci (např. při potvrzení od zaměstnavatele o menším než skutečném výdělku pro dosažení mírnějšího peněžitého trestu, při společné deklaraci o fiktivních důvodech pro odvolání daru pro zamezení uložení trestu propadnutí věci, mohlo by jít také o padělání potvrzení o odpracování trestu obecně prospěšných prací, o klamání ve snaze vyhnout se uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody etc.). Může jít i o dosažení lepšího výsledku v civilním řízení (zde mnohdy bude možno výsledek kvantifikovat v penězích, jde-li o žalobu na plnění, podobně to může být i u žalob na určení, může ovšem jít i o plnění určité povinnosti vázané na osobu žalovaného, které bude obtížně ocenitelné penězi, např. vyjádření omluvy), anebo ve zvláštním řízení soudním (např. ve věci péče o nezletilé v podobě svěření dítěte do péče jednoho z rodičů, v rozhodnutí o dědictví). Postačí pachatelův úmysl takto sobě nebo jinému prospět (jednání v úmyslu získat prospěch), není třeba pro dokonání činu takového prospěchu dosáhnout (viz k tomu ŘÍHA, J. in ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4384 až 4385). Proto je vždy třeba prospěch konkrétně vymezit a určit, zda pachatel chtěl prospěchu dosáhnout sám pro sebe nebo jiného, neboť uplácel jinou osobu, de facto však proto, aby získal prospěch – výhodu.

58. V daném řízení soudy určily, že tak obviněný činil pro sebe, jak zatím stručně konstatovaly. Tento trestný čin sice není vázán v § 347a odst. 2 tr. zákoníku na konkrétní řízení, z povahy věci však vyplývá, že určitá osoba bude takovým jednáním zvýhodněna, a v tom spočívá prospěch, s nímž pachatel poskytne nebo slíbí zvažovaný prospěch. Tento prospěch je v takovém případě dán tím, k čemu pachatel uvedeným jednáním směřuje. V posuzované věci lze pouze poukázat na závěr odvolacího soudu v bodě 24. usnesení, kde uvedl, že „jednání obviněného popsané ve skutkové větě naplňuje znaky žalovaného přečinu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, neboť obžalovaný nabídl svědku G. ubytování zdarma a finanční částku 10.000 Kč za to, že bude u soudu křivě svědčit, čímž zároveň naplnil skutkovou podstatu § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, neboť nepravdivou výpovědí svědka G. měl obžalovaný v úmyslu získat prospěch pro sebe konkrétně ovlivněním trestního řízení proti jeho osobě“. Bez bližšího vysvětlení těchto závěrů lze pouze dovodit, že odvolací soud shledal ve vztahu k obviněnému naplnění prospěchu v základní i kvalifikované

podstatě zřejmě ve stejné nejasně formulované skutečnosti – „ovlivnění řízení proti jeho osobě“, což je velmi obecné, neurčité a neúplné vyjádření.

59. Při pochybnostech o prospěchu v základní skutkové podstatě má tento nedostatek dopad i na nevyjasněnou otázku, v čem uvedený prospěch soudy spatřovaly i u okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odstavce 3 písm. a) § 347a tr. zákoníku, když ani zde není zjevné, vůči čemu směřoval. V posuzované trestní věci, jak bylo uvedeno výše, však soud prvního stupně nezjistil a ve výroku o vině svého rozsudku neurčil, čeho konkrétně se měl tento prospěch u obviněného týkat, nijak ho nekonkretizoval, nevyjasnil, protože pouze „ovlivnění řízení“ v odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu je v tomto směru nedostatečné, což souvisí i s neobjasněním prospěchu podle odstavce 2, tak zejména podle odst. 3 písm. a) § 347a tr. zákoníku.

60. Stěžejní tak je zjištění povahy a konkretizace „prospěchu“ jak pro závěr o vině obviněného v odstavci 2, tak i pro naplnění okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odstavce 3 písm. a) § 347a tr. zákoníku, podle něhož „spáchá-li pachatel čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch“. Podle této dikce je zjevné, že jde o další obsahově stejný znak vyplývající z formulace i základní skutkové podstaty podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, neboť si lze těžko představit, že by pachatel nesměřoval uplácením jiného nebo pro jiného za účelem spáchání trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 tr. zákoníku k ovlivnění řízení, v němž má být taková křivá výpověď podána. Jde-li o okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby „prospěch“ (jak zřejmě dovozoval v posuzované věci i odvolací soud), ten zde není nijak kvantifikován [jeho kvantifikace je až v odstavcích 4 písm. c) – získá značný prospěch, a 5 písm. b) – získá prospěch velkého rozsahu]. Toto zákonem nevyjasněné vymezení vyvolává pochybnosti a nejistotu v tom, o jaký prospěch půjde, protože by bylo absurdní, aby šlo o tentýž prospěch, jenž pachatel nutně sledoval v rámci jednání posouzeného podle základní skutkové podstaty (zde odstavce 2, ale podobný výkladový nedostatek se vztahuje i k odstavci 1), ale pro to, aby mohlo jít o jiný prospěch, zákon neposkytuje žádné vodítko. Nemůže jít přitom o ty kvantifikační hodnoty, jež zákonodárce včlenil do uvedených vyšších odstavců 4 a 5, protože pak by se setřel rozdíl mezi nimi (k tomu srov. nález Ústavního soudu ze dne 14. 10. 2025, sp. zn. III. ÚS 2032/25). Na tyto výkladové problémy vyplývající z legislativních nedostatků již upozornila i teorie, ve které se mimo jiné uvádí, že toto ustanovení „prospěch“ nijak nekvantifikuje. Užití těchto pojmů totiž nevylučuje výklad, že tím jiným, který má prospěch získat, je sám pachatel (zejména je-li naplněna základní skutková podstata dle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, kdy pachatel sice v zásadě uplácí jinou osobu, de facto ale jedná proto, aby sám získal prospěch – výhodu v daném typu právního řízení)…Požadovaný trestný čin v rámci § 347a odst. 2 tr. zákoníku sice není navázán na konkrétní řízení, z povahy věci však vyplývá, že žádný z trestných činů dle § 345 až § 347 tr. zákoníku není možno spáchat, aniž by tím určitá osoba nebyla poškozena či určitá osoba zvýhodněna. Elementární logika je tedy neúprosná v tom, že kdybychom tuto úvahu přijali, prakticky nikdy by nebylo možno naplnit jen základní skutkovou podstatu dle § 347a odst. 1 či 2 tr. zákoníku. Z toho plyne, že § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku je konstruován vadně, neboť naplnění tohoto ustanovení je nutným důsledkem naplnění kterékoliv ze základních skutkových podstat dle § 347a odst. 1 i 2 tr. zákoníku. Zákonodárce měl a mohl výši tohoto prospěchu kvantifikovat tak, jak učinil u odstavce 4 písm. b) a c) a u odstavce 5 písm. a) a b), či jej jinak odlišit od základních skutkových podstat…shora popsaný výklad je neobhajitelný v konfrontaci se zásadou zákazu dvojího přičítání. Je-li již sám o sobě inherentně v § 347a odstavce 1 i 2 tr. zákoníku obsažen prospěch přinejmenším pro pachatele (odst. 1) či i pro naváděnou osobu (odst. 2), může kvalifikovaná skutková podstata dle § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku být naplněna jen tehdy, má-li tak získat prospěch ještě nějaká třetí osoba (například za falešnou svědeckou výpověď pachatel nabídne prospěch nikoliv proto, aby mu svědek poskytl alibi, ale aby jej naopak usvědčil, neboť za odměnu podstatně vyšší chce na sebe vzít trestní odpovědnost jiné osoby – prospěchem zde bude právě její únik před spravedlností)“ (viz PROVAZNÍK, J. Trestný čin maření spravedlnosti dle § 347a trestního zákoníku. Státní zastupitelství, 2019, č. 3 s. 36).

61. V komentářové literatuře se k této sporné otázce dále uvádí: „Problém této okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ale spočívá v jisté nepromyšlenosti a nekoncepčnosti s ohledem na formulace základních skutkových podstat trestného činu maření spravedlnosti, jejichž trestní sazba se má při naplnění této zvlášť přitěžující okolnosti [pozn. podle odst. 3 písm. a) § 347a tr. zákoníku] zvyšovat. Přitom současné naplnění znaků základní skutkové podstaty a probírané kvalifikační okolnosti bude naprosto typické, naplnění znaků pouze základní skutkové podstaty, aniž by byla naplněna kvalifikovaná, pak bude pouhou výjimkou, doslova raritou (zejména jde-li o odst. 2). Pak ale stanovení trestní sazby u základní skutkové podstaty je pro typický průběh nadbytečné, má-li být prakticky vždy použita sazba u kvalifikované skutkové podstaty. … Zpravidla se při takovém cíleném ovlivnění soudního řízení zamýšlí získat též nějaký prospěch (benefit), např. v podobě vítězství v civilním sporu (ať už ze strany žalobce jde o snahu o vyhovění žalobě, nebo ze strany žalovaného o její zamítnutí), což je standardně spojeno s nějakým plněním (zpravidla penězi ocenitelným) nebo alespoň s deklarací existence nějakého práva (zpravidla též majetkově ocenitelného), ovšem o prospěchu lze hovořit i ve spojitosti s rozhodnutím v trestní věci, přičemž nemusí být součástí rozhodnutí nutně i výrok v adhezním řízení, ale prospěchem je i nemateriální profit např. z toho, že pachatel nebude odsouzen (viz výše)…Ještě zřetelněji vyvstává tento problém ve spojitosti se skutkovou podstatou trestného činu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2. Tato skutková podstata je omezena jen na tzv. korupční typy jednání. Kdyby v uvedeném ustanovení byly široce postiženy jakékoli případy svádění, pak by bylo logické přísněji postihovat ty spáchané formou korupce, resp. za účelem dosažení prospěchu (pro sebe či jiného). Nedává ovšem smysl tyto zištné důvody zohledňovat dvakrát, jednou jako okolnost zakládající trestní odpovědnost a jednou jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, přesto to vlastně zákonodárce nešťastnou koncepcí činí. Jen velmi obtížně si totiž lze představit případ, že by byly naplněny znaky jen základní skutkové podstaty trestného činu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2, aniž by současně byl naplněn znak uvedený v § 347a odst. 3 písm. a). I v případě nabídnutí a slíbení prospěchu, bylo-li to míněno vážně, bude pachatel jednat v úmyslu získat pro jiného prospěch. Snad jen v případě podvodného příslibu poskytnutí prospěchu, aniž by současně měl mít prospěch z výsledku takto ovlivněného řízení, ale naopak činil by tak ze msty (ve snaze dosáhnout odsouzení obviněného), by bylo možno uvažovat o tom, že bude naplněna základní skutková podstata uvedená v odstavci 2, a nikoli i současně kvalifikační okolnost v odstavci 3 písm. a). Jde ale mnohem spíše o teoretický konstrukt než možný reálný případ (srov. ŘÍHA, J. in ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4384 až 4385).

62. Z uvedeného je zjevné, že se zmíněné prameny shodují v tom, že stávající konstrukce okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby v odstavci 3 písm. a) § 347a tr. zákoníku, pokud by do ní byl promítnut tentýž prospěch, jaký byl shledán pro závěr o jeho naplnění v odstavci 2 [obdobně to platí i u odstavce 1)], je absurdní z důvodů, na které bylo poukázáno výše.

63. V posuzované věci, když se soudy prospěchem obviněného M. R. dostatečně nezabývaly, nezjistily, k čemu směřoval úplatný návrh obviněného vůči E. G. v jeho trestní věci pod sp. zn. 2 T 32/2023, v čem spočívalo „ovlivnění řízení“ (nabízelo se přitom několik alternativ, a tedy není jisto, zda chtěl zprostit, uložit mírnější trest, zpochybnit výpovědi proti němu v uvedeném trestním řízení vypovídajících svědků R., H., T. E.). Nejenže soudy tuto otázku viny obviněného dostatečně nezjistily, ale ani se nezabývaly jejím právním posouzením. Na soudu proto bude, aby učinil konkrétní výše naznačené doplnění dokazování a na jeho výsledcích stanovil, v čem spočíval prospěch obviněného rozhodný pro naplnění znaku základní skutkové podstaty podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, a následně, až tuto okolnost jednoznačně stanoví, bude muset podle zjištěných skutkových okolností určit, zda jde ve smyslu jím použité kvalifikované skutkové podstaty podle § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku i o prospěch zde předpokládaný. Bude muset určit, zda jde o stejnou okolnost, kterou promítl do závěru o naplnění podle odstavce 2 anebo o jinou skutečnost.

64. Nejvyšší soud upozorňuje na to, že kdyby soud shledal oba „prospěchy“ ve stejné skutkové okolnosti, tzn. byl-li by stejný prospěch užit pro znaky základní i kvalifikované skutkové podstaty, mohlo by se ve smyslu takového stejného posouzení jednat o absurdní výklad, neboť takový závěr by nedával smysl, protože by byl stejný prospěch zohledněn dvakrát. Jednou jako okolnost zakládající trestní odpovědnost a podruhé jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, tím by byly naplněny znaky základní skutkové podstaty trestného činu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku stejnou okolností, která by zakládala i kvalifikační znak uvedený v § 347a odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, což z důvodů vyložené nežádoucí duplicity není slučitelné s výkladovými pravidly interpretace trestního práva, zvláště když s přihlédnutím k povaze trestního práva a trestněprávnímu řešení jako *ultima ratio* musí být skutkové podstaty trestných činů, zejména jde-li o okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, vykládány restriktivně. Při absurdním výkladu (dotváření práva *contra verba legis*) by takový doslovný (jazykový) výklad vedl k nespravedlivému nebo nesmyslnému výsledku, který by byl v rozporu se skutečným účelem (tzv. *ratio legis*) a smyslem pravidla, že kvalifikovaná skutková podstata trestného činu musí být „vždy přísnější“, protože přidává k znakům základní skutkové podstaty přitěžující okolnost, čímž se zvyšuje společenská škodlivost a závažnost činu, důsledkem čehož je přísnější trest.

65. Podle obecně přijímaných závěrů je absurdní výklad vyloučen, protože jde o zvláště křiklavý rozpor mezi interpretačním výsledkem a některou právní hodnotou, typicky účelností, popř. spravedlností (srov. WINTER, J., Metody a zásady interpretace práva, Auditorum, edice Studie, Praha 2013, s. 157). Z logiky takto vzniklého úskalí vyplývajícího z dikce odstavce 2 § 347a tr. zákoníku je zjevné, že přicházelo-li by uvedené absurdní řešení [aby tatáž okolnost byla užita jak v základní skutkové podstatě, tak i jako kvalifikační okolnosti podle odstavce 3 písm. a)], bylo by nutno ho vyloučit, a to na základě zásady vyloučení absurdních závěrů, resp. argumentu *reductio ad absurdum*. Použití této zásady vede zpravidla k teleologické redukci, tedy k dotvoření práva proti slovům zákona. Pro situaci, která jazykově spadá do jádra interpretovaného pojmu, není daná právní norma použita, protože by to vedlo k neakceptovatelným důsledkům. Zásada vyloučení absurdních závěrů by mohla být zároveň jedním z pravidel přednosti, protože při splnění jejích předpokladů může být dána přednost teleologickému výkladu před výkladem jazykovým. Konstatování absurdního závěru je totiž soudem hodnotovým, nikoliv formálně logickým (srov. WINTER, J., Metody a zásady interpretace práva, Auditorum, edice Studie, Praha 2013, s. 160). U výkladu práva je absurdním takový výsledek, který je v rozporu s ideou práva panující v příslušném právním společenství či se základními principy příslušného právního řádu. Tento argument se aplikuje tehdy, pokud určitá možnost výkladu je nesmyslná nebo nedává rozumný smysl, ale i tehdy, vede-li k rozporu s jinou právní normou nebo vede k nemožnému (tj. fakticky nebo právně nemožnému) závěru; důsledkem je pak vyloučení této výkladové možnosti (srov. KNAPP, V. Vědecká propedeutika pro právníky. I. vydání. Praha: Eurolex 2003, s. 60). Takový výsledek je obecně i v rozporu s principem právní jistoty, neboť předpokládáme-li racionálního zákonodárce, je v obecném smyslu absurdní výsledek zcela jistě překvapivý a neočekávaný (viz MELZER, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, s. 189 až 190).

VII.
Závěr

66. Z důvodů rozvedených v předcházejících bodech tohoto usnesení Nejvyšší soud shledal, že dovolání obviněného je důvodné, proto podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 29. 4. 2025, sp. zn. 13 To 6/2025, a rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. 2 T 176/2024. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a to zejména rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 28. 5. 2025, sp. zn. 15 T 6/2025, ve výroku o souhrnném trestu odnětí svobody ve výměře pěti

let a tří měsíců, pro jehož výkon byl obviněný zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. Nejvyšší soud přikázal Okresnímu soudu ve Svitavách, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

67. Nejvyšší soud pro další průběh řízení poukazuje na to, že důvodnými neshledal námitky obviněného, že z provedeného dokazování nevyplynulo, že by svědkovi za výpověď nabízel nějakou úplatu či jiný prospěch, když částka 10.000 Kč, o které se zmiňoval v písemné komunikaci, měla být náhradou škody za věci odcizené bratrem obviněného. Tato obviněným tvrzená obhajoba byla výsledky provedeného dokazování vyvrácena. V tomto směru bylo dokazování dostačující a soud prvního stupně řádně všechny provedené důkazy postupem odpovídajícím podmínkám podle § 2 odst. 6 tr. ř. hodnotil a obhajobou obviněného se zabýval. Soud odvolací přiléhavě vysvětlil, proč této obhajobě obviněného neuvěřil, přičemž poukázal na způsob konverzace, ze kterého je zřejmé, že předmětná částka nebyla kompenzací za újmu, neboť obviněný její předání podmiňoval tím, co svědek u soudu řekne (viz bod 20. usnesení odvolacího soudu).

68. Jde-li o ostatní shora uvedené důvody, věc se vrací před soud prvního stupně, na němž zejména bude, aby odstranil nedostatky, na něž bylo výše poukázáno. Nejprve bude třeba v dalším řízení doplnit dokazování v naznačených směrech. Podle jeho výsledků a s ohledem na výše uvedené požadavky bude nutno podrobně vyjádřit, zda a na základě čeho byly naplněny jednotlivé znaky přečinu podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku. Bude nutné vysvětlit, zda mělo sdělení E. G. povahu nepravdy o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, a případně v čem tento podstatný význam spočíval. Dále se bude soud zabývat i posouzením, zda obviněný jednal v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch, a jakou měl případně tento prospěch podobu. Uvedené skutečnosti bude nutné promítnout do závěru o subjektivní stránce posuzovaného přečinu, objasňovat formu zavinění obviněného, jakož i to, zda se vztahovalo na všechny objektivně-deskriptivní i normativní znaky, což dosud soudy obou stupňů zcela opominuly. V návaznosti na to bude na soudu prvního stupně, aby po doplnění dokazování náležitě vymezil skutkovou větu výroku o vině, kdy musí dbát i na dodržení ustanovení § 265s odst. 2 tr. ř., a to i z hlediska vymezení skutku (srov. k tomu rozhodnutí č. 38/2006-II. Sb. rozh. tr.), neboť napadená rozhodnutí byla zrušena jen na základě dovolání podaného obviněným samozřejmě jen v jeho prospěch, a v návaznosti na to z uvedených hledisek znovu posoudil naplnění znaků trestného činu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

69. Zásadní v tomto směru též bude, aby soud, poté, co objasní všechny výše uvedené skutečnosti vztahující se k základní skutkové podstatě podle § 347a odst. 2 tr. zákoníku, se zabýval všemi výhradami, které ke kvalifikované skutkové podstatě ve smyslu odst. 3 písm. a) § 347a odst. 2 tr. zákoníku Nejvyšší soud výše vyložil, a podle rozvedených možností dospěl k závěru o tom, zda v posuzované věci je možné dospět k závěru, že okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby spočívající ve spáchání činu v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch byla jednáním obviněného naplněna, případně z jakých důvodů tomu tak není.

70. Závěrem Nejvyšší soud připomíná, že v dalším řízení jsou soudy vázány právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Jelikož rozhodnutí bylo v uvedené části zrušeno jen v důsledku dovolání podaného ve prospěch obviněného, v novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 265s odst. 2 tr. ř.).